

Գիտաժողով

**Թաղման ծեսը հնագույն ժամանակներից
մինչև մեր օրերը
(Հայկական լեռնաշխարհի և Հարավային Կովկաս)**

21-24 մայիս 2018 թ.

ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ, Երևան
<http://iae.am/hy/funeral-conf>

Գիտաժողովում ներկայացված զեկուլցումները

Գիտաժողովի 1-ին, 2-րդ և 4-րդ օրերը՝ 21-ը, 22-ը և 24-ը մայիսի, անցկացվեցին ԵՊՀ 8-րդ մասնաշենքի դահլիճում (A - ք. Երևան, Աբովյան 52/ա), իսկ 3-րդ օրը՝ 23-ը մայիսի՝ Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի դահլիճում (B - ք. Երևան, Չարենցի 15):

Օր 1 - 21 մայիս 2018, *Երկուշաբթի*

Գիտաժողովի բացում

10:10 Բացման խոսք
Լևոն Աբրահամյան

Ձեկուցումներ

10:15 1. Ի՞նչ է Death Studies-ը և ինչո՞ւ է այն մեզ հարկավոր
Սմբատ Հակոբյան

10:40 2. Թաղումնային իրագործումների, առասպելաբանությունների և ինքնությունների փոփոխությունը Հայկական լեռնաշխարհում և Հարավային Կովկասում հազարամյակների ընթացքում. հետազոտությունների արդի վիճակը
Գրիգոր Արեշյան

11:28 Կարճ ընդմիջում

Թաղման ծեսը նախաքրիստոնեական ժամանակներում

Նիստավար՝ *Ռոման Հովսեփյան*

11:50 3. Հայաստանի թաղման լանդշաֆտը. ժայռային լանդշաֆտի հարմարեցումը և մոդելավորումը նեոլիթից մինչև միջնադար
Բորիս Գասպարյան, Ռոբերտո Դան, Պրիշիլա Վիտտոր, Արթուր Պետրոսյան

12:28 4. Փիջուտի վաղբրոնզեդարյան դամբարանը
Սուրեն Հոբոսյան, Գարիկ Փրվեյան, Լիլիթ Տեր-Մինասյան, Անահիտ Խուրազմետրյան, Անի Սարաստիկյան

12:39 5. Վիշապի թաղման ծեսը (ըստ Տիրինկատարի պեղումների արդյունքների)

Արսեն Բորոխյան

13:20 6. Ցլի/կովի զոհաբերությունը թաղման ծեսում (ըստ թռեղք-վանաձորյան դամբարանային համալիրների կյուբերի)

Պավել Ավետիսյան, Վարդուհի Մելիքյան

13:53 Երկար ընդմիջում

Նիստավար՝ *Արսեն Բորոխյան*

14:30 7. Դիակիզման ծեսը Հայաստանի Հանրապետության տարածքում մ.թ.ա. II – I հազարամյակներում

Արամ Գևորգյան, Նվարդ Տիրացյան

14:52 8. Թաղման ծեսը մեկնաբանելու հարցի շուրջ (ըստ Հայկական լեռնաշխարհի բրոնզ-երկաթեդարյան դամբարանների կյուբերի)

Գարեգին Թումանյան

15:17 9. Անվավոր փոխադրամիջոցներն ուշ բրոնզեդարյան թաղման ծիսակարգում (մ.թ.ա. XVI-XIIIդդ)

Բենիկ Վարդանյան (կարդաց Նարեկ Հովհաննիսյանը)

15:42 10. Շարժումը և դադարը թաղման ծեսում

Հայկ Ավետիսյան, Արտակ Գևորգյան, Նատալիա Ավետիսյան, Լևոն Մկրտչյան, Արսեն Բորոխյան

16:12 Կարճ ընդմիջում

Նիստավար՝ *Գարեգին Թումանյան*

16:25 11. Սևանի ավազանի խմբային թաղումների ֆենոմենը

Ռուզան Մկրտչյան, Աշոտ Փիլիպոսյան, Հասմիկ Սիմոնյան

16:36 12. Մեծամորի վերաթաղումներ պարունակող
դամբարանաբլուրները

*Աշոտ Փիլիպոսյան, Արտավազը Չաքյան, Հասմիկ
Սիմոնյան, Մատեոս Հսկրա*

16:51 13. Սեռորոշիչ ցուցիչներ թաղման ծեսում
Համազասպ Խաչատրյան

17:08 **Քննարկումներ**

18:00 *Գիտաժողովի 1-ին օրվա ավարտ*

Օր 2 - 22 մայիս 2018, երեքշաբթի

Թաղման ծեսը նախաքրիստոնեական ժամանակներում (շարունակություն)

Նիստավար՝ *Հակոբ Սիմոնյան*

[14:03-14:30] 14. Մարդկանց շարային երթը որպես հնագույն ծեսի մշակված արար

Աշոտ Փիլիպոսյան

10:28 15. Հավերժության տանող երկու ուղիների և ֆալլոսածև կոթողների շուրջ

Սիմոն Հմայակյան

10:37 16. Ձևափոխելով լեռները. Հայաստանում ուրարտական ժայռափոր ճարտարապետության զարգացումը հին և նոր բացահայտումների լույսի ներքո

Ռոբերտո Դան, Արթուր Պետրոսյան, Պրիշիլա Վիտոր, Բորիս Գասպարյան

11:00 17. Թեյշեֆաինիի թաղման ծեսը

Հակոբ Սիմոնյան

11:57 Կարճ ընդմիջում

[10:10-10:28] 18. Մեծամորի քաղաքային թաղամասի որոշ հատվածները որպես թաղման տարածք հետուրարտական շրջանում

Արտավազ Չաքյան, Հասմիկ Սիմոնյան, Մատուշ Իսկրա, Օտտո Բազգի, Մենուա Գևորգյան, Տատիանա Ադամովսկա, Էլիզաբեթ Բաստիան

12:15 19. Հողմիկի հարավային դամբարանադաշտի 2008, 2012 և 2015 թթ. ուսումնասիրության արդյունքները

Հայկ Հակոբյան

12:50 20. Բույսերը Հայաստանի տարածքի
Նախաքրիստոնեական ժամանակների թաղումներում
Ռոման Հովսեփյան

13:03 21. Գինին թաղման ծեսում
*Բորիս Գասպարյան, Սուրեն Հոբոսյան, Արսեն Բորոխյան,
Արթուր Պետրոսյան, Անահիտ Խուղապետրյան*

13:23 Երկար ընդմիջում

Թաղման ծեսը քրիստոնեական ժամանակներում

Նիստավարներ՝ *Համլետ Պետրոսյան*

14:30 22. Խաչքարը որպես մահարձան. վերածնող բանաձևի
խաչքարային տարբերակը
Լևոն Աբրահամյան, Արա Դեմիրճյանյան

14:55 23. Լուսավորության միջոցները թաղման ծեսում
Դիաննա Միրիջանյան, Արման Նալբանդյան

15:11 24. Մասունքավորումը և դամբարան-
մասունքարանները հայ վաղքրիստոնեական
մշակույթում
Համլետ Պետրոսյան

15:32 25. Մասունքների պաշտամունքը հայոց մեջ և
երկրորդային թաղման ծեսը
Լիլիթ Սիմոնյան

16:00 **Քննարկումներ**

17:05 *Գիտաժողովի 2-րդ օրվա ավարտ*

Օր 3 - 23 մայիս 2018, չորեքշաբթի

Թաղման ծեսը բանահյուսական և ազգագրական նյութերում

Նիստավար՝ Նվարդ Վարդանյան

- 10:27 26. Մահվան ու թաղման մոտիվները հայ բանահյուսության ավեքսանդրյան սյուժեներում
Էսթեր Խենյան
- 10:55 27. “Веселые похороны”
Эмма Петросян
- 11:25 28. Թաղումը և դրան առնչվող հավատալիքները Հայ վիպական բանահյուսության մեջ
Սիրանուշ Առաքելյան

11:52 Կարճ ընդմիջում

- 12:19 29. Հանգուցյալի փոխակերպումը չար ոգու. գոռնափշտիկ (ըստ հայ ժողովրդական սնահավատական գրույցների)
Հասմիկ Գալստյան
- 12:50 30. Մահվան առասպելաստեղծ պատկերավորումը հայ ժողովրդական ողբերգերում
Նվարդ Վարդանյան
- 13:20 31. Ողբերգի արդի դրսեւորումները Շիրակում
Հասմիկ Հարությունյան

13:50 Երկար ընդմիջում

Նիստավար՝ *Արմեն Սարգսյան*

14:28 32. Օրոր – ողբերգերը անգլիական և հայկական բանահյուսության մեջ

Հասմիկ Մատիկյան

14:50 33. «Մահ» հասկացությանը վերաբերվող բարբառային բառաշերտի ընդհանուր բնութագիրը

Հայկանուշ Մեսրոպյան

15:21 34. Չավեշտի դրսևորման միջոցները թաղման կրոնական արարողակարգին առնչվող անեկդոտներում

Արմեն Սարգսյան

15:43 35. Թաղման ծիսակարգը Գավառի տարածաշրջանում և դրա արտացոլումը անեկդոտ – զվարճախոսություններում

Լուսինե Ղռեջյան

16:17 **Քննարկումներ**

17:00 *Գիտաժողովի 3-րդ օրվա ավարտ*

Օր 4 - 24 մայիս 2018, հինգշաբթի

Թաղման ծեսը մեր օրերում

Նիստավար՝ *Լևոն Աբրահամյան*

10:10 36. «Մի՛ նկարիր նրանց, նրանք արդեն մահացած են». ինչու՞ մենք այլևս չենք լուսանկարում թաղման ծեսերը

Սմբատ Հակոբյան

11:01 37. Նոր արարողություններ նախնիների հիշատակման ավանդույթների համատեքստում

Սամվել Մկրտչյան

[16:47-
17:19] 38. Միգրանտների հուղարկավորումը
Հայաստանում. սգից մինչև ինքնության
կառուցակցում

Միհրան Գալստյան

12:25 Կարճ ընդմիջում

12:46 39. Հայ նեո-հեթանոսների թաղման ծեսը արդի քաղաքական, սոցիալական և մշակութային հակասությունների համատեքստում

Յուլիա Անտոնյան

13:38 40. Թաղման ծեսի փերֆորմանսը հայաստանյան սոցիալական շարժումների և ցույցերի ժամանակ

Սմբատ Հակոբյան, Համլետ Մելքունյան

14:19 Երկար ընդմիջում

Գերեզմանոցը մեր օրերում

Նիստավար՝ *Սմբատ Հակոբյան*

- 15:00 41. Գյումրու «Հին գերեզմանոցը»՝ որպես մշակութային պահպանական միավոր
Ինգա Ավագյան
- 15:28 42. Գերեզմանատուներն ու տապանական արձանագրությունները Զեսապի շրջանին մեջ
Յակոբ Չոլաքեան
- 16:05 43. Գերեզմանոցային մշակույթի դրսևորումները Հայոց հուշարձանային համալիրներում (20-րդ դարի վերջ – 21-րդ դարի սկիզբ)
Հարություն Մարության (կարդաց Նարինե Շամամյանը)
- 16:19 44. Մեմորիալ հուշարձանների տեղադրման կարգն ու գեղարվեստական առանձնահատկությունները Հայաստանի երրորդ հանրապետության ժամանակաշրջանում
Անի Հայկազուն Գրիգորյան
- [11:40 -12:25] 45. Հարսանյաց տարրերը տապանաքարային պատկերավորումներում (Նորովի մեկնաբանում ազգագրական նյութերի լույսի ներքո)
Լիաննա Բեգինյան
- 17:19 **Քննարկումներ, գիտաժողովի ամփոփում**
- 18:10 *Գիտաժողովի ավարտ*